

Praktische Emigratietips Noorwegen

Persoonlijk van Maaïke & Taco, in 2022 geëmigreerd en werkend als verloskundige en monteur zonnepanelen en Kim & Roderick, in 2024 geëmigreerd en werkend in het onderwijs en op een boerderij.

Volgorde die voor ons het praktisch was:

1. Diploma omzetten
2. Werk regelen
3. Huisvesting regelen
4. Online woon- en werkvergunning aanvraag doen bij UDI
5. Verhuizen en auto regelen
6. Verhuizing en werkgever doorgeven bij Skatteetaten (belastingdienst) voor je F-nummer (staatsburger nummer).
7. Noors leren

1. Diploma omzetten:

Aangezien dit soms enkele maanden kan duren, en je geen woon- werkvergunning krijgt zonder arbeidscontract, is dit vaak de eerste stap.

Informatie vind je o.a. op de rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/onderwijs-en-internationalisering/vraag-en-antwoord/hoe-laait-ik-mijn-buitenlandse-diploma-in-nederland-waarderen-of-erkennen>

En via DUO: www.duo.nl/particulier/nederlands-diploma-in-buitenland/

Je kunt je diploma's laten waarderen via www.hkdir.no. Dit is kosteloos, maar kost wel behoorlijk wat tijd. Dien dit dus tijdig in. Een voorwaarde is dat je diploma in het Engels is en hierbij ook de inhoud van de opleiding en de cijferlijst in het Engels is. Het liefst door het opleidingsinstituut in het Engels beschreven. Indien dit niet mogelijk is, moet je het laten vertalen door een erkend vertalingsbureau (in NL).

Let op: de Noren zijn behoorlijk streng als het gaat om diploma's. Een voorbeeld: mijn lerarenopleiding (PABO) is erkend, maar mijn managementopleidingen niet. Het luistert heel nauw waar je je opleiding hebt gevolgd, hoe gedetailleerd en volledig de informatie over de opleiding is en of er een duidelijk niveau op staat (post-hbo is soms al 'vaag').

Specifiek voor zorgpersoneel:

Via Helsedirektoratet (zorgpersoneel) zet je je zorgdiploma om en vraag je je HPR (soort BIG-nummer) aan. Duurt ongeveer 3-6 maanden. Er wordt om verschillende dingen gevraagd tijdens je applicatie en je wordt verwezen naar een programma wat Altinn heet. Waar o.a. om gevraagd wordt is bewijs dat je legaal in Nederland hebt gewerkt/diploma hebt behaald (via BIG). Recommandaties van eerdere werkgever(s). Aanvraag doe je op: <https://www.helsedirektoratet.no/english/authorisation-and-license-for-health-personnel> (in het noors "Helsedirektoratet autorisasjon og spesialiusutdanning"). Bij "meny" kun je engels aanklikken als je de pagina niet direct in het engels vind. Je kunt ook mailen of bellen indien je hulp nodig hebt: email: godkjenning@helsedir.no en tlf: +47 21 52 97 00. De procedurekosten voor de aanvraag zijn c.a. €140,-.

2. Werk regelen:

Op www.jobbihallingdal.no worden de meeste vacatures in de regio Hallingdal geplaatst. Daarnaast vind je veel vacatures op de website van de kommunen in Hallingdal:

www.aal.kommune.no
www.hol.kommune.no
www.gol.kommune.no
www.hemsedal.kommune.no
www.nesbyen.kommune.no
www.flaa.kommune.no

Daarnaast kun je banen vinden op www.arbeidsplassen.nav.no en op www.finn.no .

Zorg dat je een geüpdatet CV hebt. Ze vinden het over het algemeen prettiger als je CV en brief in het Noors is, maar Engels lezen ze ook. Wees helder over je Noorse taalniveau (noem het A1, A2 etc).

Vooral in de zorg en in het onderwijs zoeken ze mensen. In de horeca kun je vaak zo aan de slag zonder Noors te kunnen (in het voorjaar en in het najaar komen de meeste vacatures online i.v.m. seizoenswerk). En ze zoeken regelmatig mensen in praktische beroepen.

Het is lastig om op afstand een baan te zoeken, maar niet onmogelijk. Als je nog in NL bent, zijn veel bedrijven afwachting, omdat ze niet zeker weten of en wanneer je komt. Daarom wordt het vaak pas concreet als je er echt bent.

Anders dan in NL, zijn de meeste Noren niet zo snel in het beantwoorden van e-mails. Je hoort ook regelmatig niks. Het helpt om langs te gaan of even te bellen.

2.1. Werken in de zorg:

- Eerst HPR-nummer aanvragen via Helsedirektoratet (zie punt 1). Indien je diploma uit de EU komt is er over het algemeen geen verrede voor extra theorie of praktijk-examens, wat vaak wel het geval is als je vanuit buiten de EU komt. De regels omtrent Noorse taalbeheersing zijn ook soepeler. Voor niet-EU personeel word vaak een taalniveau B2 vereist maar dit is niet altijd het geval voor EU-personeel. (In Maaiké's geval was het niet nodig, werk als verloskundige gestart met A1 niveau + Engels).
- Werk in de zorg zoek je het beste via de gemeente zelf (als je al weet waar je wil gaan wonen). Maar online kan het ook via www.finn.no, www.medicarrera.com, www.dignusmedical.no.
- Gemaakte uren in Noorwegen tellen ook voor het BIG-register in Nederland maar de meesten die emigreren zullen ervoor kiezen zich uit te schrijven bij het BIG-register (en eventueel her-registreren bij terug verhuizing naar Nederland).

2.2. Werken in de bouw:

Het verschilt heel erg van bedrijf tot bedrijf of je papieren nodig hebt om te kunnen starten met werken. Nederlandse certificaten zijn helaas meestal niet geldig in Noorwegen. Maar diploma's wel (indien behaald in de EU). Desondanks zullen de meeste bedrijven je sowieso wel aannemen vanwege de hoge personeelstekorten.

2.3 Werken in het onderwijs:

- Er zijn grote tekorten in het onderwijs, dus veel werkgelegenheid.
- Voor je als leerkracht aan de slag kunt, moet je Noors op niveau zijn en je opleiding goedgekeurd.
- In Hallingdal vind je geen speciaal onderwijs, dus kinderen met speciale behoeften gaan naar het regulier onderwijs. Hiervoor zijn veel assistenten en pedagogen nodig. Voor functies als deze wordt minder streng gekeken naar Noorse taalvaardigheden.
- Zorg dat je in Nederland, vlak voordat je in het onderwijs in Noorwegen komt werken, een Verklaring Omtrent Gedrag aanvraagt bij de gemeente waar je woont in Nederland. Dit moet je hebben als je gaat werken in het onderwijs (politiattest noemen ze dat in Noorwegen).

2.4 Werken op een boerderij:

- Landbrukstenester Folgefonna is een soort uitzendbureau voor boerderijwerkers waar je kunt solliciteren: www.ltfolgefonna.no/gardbruker/
- De Noorse taal volledig beheersen is vaak geen vereiste.
- Het verschilt of en welke papieren je nodig hebt om te kunnen werken op een boerderij.

2.5 Contracten

- Meestal twee maanden proeftijd
- Jaarcontract meest gebruikelijk, onbepaalde tijd contracten zeldzaam.
- Soms tijdelijke "invallers" contracten van 6 maanden. Deze worden in de praktijk wel vaak verlengd.
- Indien je na 2 maanden (proeftijd) ineens geen werk meer hebt krijg je een uitkering. Maar dit gebeurt zeer, zeer zelden. Noren investeren liever in je dan dat ze je ontslaan. Ze zijn ook enigszins conflict vermijdend.

3. Huisvesting regelen:

De meeste koophuizen worden op www.finn.no gezet. Lees je goed in over wat je nodig hebt om als buitenlander een huis te kopen in Noorwegen en of er geen erfrecht (odelsrecht) op het huis zit. Ons advies is sowieso om eerst te huren. Dan kun je rustig rond kijken wat je een fijne woonplaats zou vinden, niet alleen qua gemeente maar ook op de berg of in het dal? Ligging zonkant/schaduwkant? Etc.

Huurwoningen worden veelal op Facebook geplaatst. Op de FB-pagina 'Leie bolig i Hallingdal' wordt regelmatig iets geplaatst. Er is meer aanbod dan je daar ziet, dus de gouden tip: plaats een berichtje (wanneer je emigreerplannen zeer concreet zijn) waarin je jezelf voorstelt, wat je gaat doen in Noorwegen, wat je voor huis zoekt en wanneer. Plaats er een foto bij voor meer succes.

De huurprijzen variëren van ongeveer 6000kr tot 15000kr, geheel afhankelijk van de grootte van het huis en met name de locatie. Koopprijzen variëren van €100.000 tot €500.000.

Bij huren/kopen is het prettig als er een houtkachel aanwezig is. In binnenlandse gemeentes zoals gemeentes in Hallingdal, zijn er veel maanden met sneeuw. Voor verwarming wordt er geen gas maar elektriciteit gebruikt. Indien je geen hout stookt kan je elektriciteit-rekening in de winter oplopen tot wel €300-600 per maand. Terwijl als je hout kan stoken (wij gebruiken 3 m³) kost je dat voor de gehele winter (nov-mrt) ongeveer €450,-. Prijzen voor hout verschillen een beetje per seizoen tussen de €100-€200 per m³. Hoe vroeger in het seizoen hoe goedkoper.

4. Woon- en werkvergunning UDI

Om je aanvraag te kunnen doen voor woon- en werkvergunning (D-nummer of F-nummer) heb je in eerste instantie al een arbeidscontract nodig en een contract van een huur- of koopwoning. In principe kun je wel al beginnen met werken maar je moet de registratie bij UDI binnen 3 maanden doen na je aankomst. De vergunning aanvraag is gratis.

Als je samen emigreert, is het praktisch als je allebei een baan hebt gevonden. Maar als je getrouwd bent, kun je als partner ook een woon- vergunning aanvragen. Als je niet getrouwd bent, geldt de regel dat je 2 jaar moet hebben samengewoond, hier moet je dan ook bewijs van hebben (bijvoorbeeld woonhistorie van de gemeente).

Als je bij UDI de online aanvraag hebt gedaan, moet je een afspraak maken bij het politiebureau om je registratie compleet te maken, dit gedeelte doe je dan pas na de verhuizing.

5. Verhuizen

Verhuizen kan op verschillende manieren. Met eigen auto, per vliegtuig met koffers, container huren, verhuishagen huren. Het is maar net hoeveel spullen je mee wilt nemen. Kosten voor een container of verhuishagen kunnen oplopen tot €3000 of meer (www.verhuizennaarnoorwegen.nl), (www.maximovers.nl), (www.derksen.nl), (www.khz-movers.com).

Wij hebben goede ervaringen met Drent Transport. Hier kun je, als je gebruik maakt van een combinatievracht, voor relatief weinig geld je spullen laten verhuizen.

5.1 Auto

Wij zijn met onze camper-en aanhanger verhuisd, zo hadden wij ook meteen vervoer tot eigen beschikking de eerste maanden wat bijna onmisbaar is. Een auto met Nederlandse kenteken platen zou in theorie binnen 3 maanden het land weer moeten verlaten, maar eigenlijk kijkt bijna niemand hier naar om. Wij zijn pas na 7

maanden met de camper terug naar Nederland gereden en hebben deze daar vervolgens verkocht. In die maanden hadden we wat rustiger de tijd om een Noorse auto aan te schaffen.

Het is beter om je auto in Nederland te verkopen dan om je kenteken platen om te laten zetten naar Noorse kenteken platen, dit is vaak erg duur. (Behalve als je auto >25 jaar oud is). Voor alles over de auto en ook het omzetten van je rijbewijs moet je zijn bij Statens Vegvesen (de "ANWB" van Noorwegen): www.vegvesen.no.

Een auto koop je bijvoorbeeld op finn.no, bij een plaatselijke garage of op ooyyo.no. In binnenlandse sneeuwgemeentes zoals in Hallingdal is het praktisch om een vierwieldrive te hebben en spijkerbanden. Nieuwe auto's zijn erg duur, maar net als bij huizen, dalen de prijzen zeer drastisch als een auto al wat ouder is. Voorbeeld: Wij kochten een Volkswagen Polo van 2013 met 120.000 op de teller, met twee sets banden voor €5.500. Ook kochten wij een Mitsubishi Outlander (4wd) van 2010 met 60.000 op de teller, met 2 sets banden voor omgerekend €9.000. Auto's in goede staat maar vanwege "de leeftijd" minder populair en dus goede prijs.

Indien je een auto koopt zonder dat je nog een BankID hebt, maar wel een D-nummer of F-nummer, kunnen ze de auto op je naam overschrijven bij een kantoor van Statens Vegvesen. De koper en de verkoper gaan daar samen heen tijdens kantoor tijden. Indien je een auto koopt terwijl je in het bezit bent van een BankID, kunnen ze de auto digitaal overschrijven.

5.2 Verzekeringen

Als je in Noorwegen geregistreerd bent (een f.nr hebt) dan heb je automatisch ook een (gratis) zorgverzekering vanuit de overheid en kan je ook je overige verzekeringen regelen (auto/reis/inboedel etc.). Maar er zit een overlap soms tussen je inschrijving in Noorwegen en uitschrijving in Nederland (zie punt 4 en 5.). Indien je kiest om je wel van tevoren uit te schrijven in Nederland, kun je een tijdelijke internationale zorgverzekering aanvragen bij het CAK of OOM verzekeringen.

Rest verzekeringen (reis, inboedel etc) regel je vaak via de plaatselijke bank. (bijv. Skue Sparebank, Sparebank1). Je kunt je aanvullend laten verzekeren. Zo hebben wij voor 813kr per maand voor twee personen een aanvullende verzekering met: reisverzekering, extreme sporten verzekering, inboedelverzekering, online verzekering, aanvullend gezondheidszorg (o.a. fysio en sneller specialistische zorg).

6. Verhuizing en werkgever doorgeven bij Skatteetaten

Direct na je verhuizing is het praktisch om je verhuizing zo snel mogelijk door te geven bij de Skatteetaten (belastingdienst) en je D.nr (en later f.nr) aan te vragen (dit is je bsn nummer). Dit is ook nodig om te kunnen starten met werken. Je baas regelt meestal je "tax-deduction card", dit is de loonbelasting.

Meestal moet je 2 verschillende afspraken maken helaas. 1. Voor de verhuizing en 2. Voor de aanvraag van je D. nummer. Soms kan dit op dezelfde dag maar niet altijd. Dit is met name vervelend als je een 1-2 uur moet rijden voor het Skatteetaten-kantoor.

Formulier om verhuizing door te geven: RF-1401

Met een F-nummer (soort bsn) heb je rechten als een auto kopen, bankrekening openen, zorgverzekering etc. Maar je krijgt niet altijd direct dit nummer. Het ligt er o.a. aan hoelang je in Noorwegen wil blijven. Met het D-nummer kun je ook veel maar wel wat omslachtiger.

De overlap tussen je inschrijving in Noorwegen en uitschrijving in Nederland is onpraktisch.

Om je uit te schrijven in Nederland zou je in theorie op locatie bij de gemeente moeten langskomen. Wat onpraktisch is aangezien je meestal al in Noorwegen bent en wacht op je goedkenning voor inschrijven (wat maanden kan duren). Wij zijn zelf tegen de adviezen in toch verhuisd naar Noorwegen zonder ons uit te schrijven in Nederland. Wij hebben toen wij onze inschrijving in Noorwegen rond hadden, ons op afstand via post toch gewoon kunnen uitschrijven in Nederland, en niet op locatie zoals ze vermelden wat zou moeten. Wij behielden op deze manier in de overlap ook gewoon onze zorgverzekering in Nederland.

Bovenstaande kan best ingewikkeld en verwarrend zijn en is het meest saaie/frustrerende deel van je emigratie. Maar je komt er echt doorheen en als het eenmaal klaar is dan hoeft je er ook niet meer naar om te kijken.

Uitleg is te vinden op de websites van Skatteetaten in het Engels en je kunt ook altijd bellen als je er niet uit komt. Hulp via de gemeente daar waar je gaat wonen is ook vaak toegankelijk.

We hebben wel gemerkt dat het bijna per situatie/regio/persoon verschillend hoe de aanvraag verloopt.

Ervaring van een stel zonder kinderen (juli 2024), één van twee had al een werkcontract:

1. Melden bij de lokale politie (hier moet je een afspraak voor maken). Wij namen een werkcontract, huurcontract en legitimatie mee.
Hier ontvingen we een bewijs (op papier) dat we ons hadden gemeld.
2. Melden bij Skatteetaten (Noorse belastingdienst en wederom een afspraak maken). Wij namen een werkcontract, huurcontract, legitimatie en het bewijs van de politie mee.
3. Één van ons had een werkcontract: die kreeg direct een D-nummer mee bij Skatteetaten.
Ons F-nummer kregen we per post opgestuurd. Ze zeiden 2-16 weken, maar we kregen het binnen een week binnen.

LET OP: zorg dat de volledige namen van alle inwoners van het huis op de brievenbus staan. Anders wordt dit soort post niet bezorgd.

Je kunt met een D-nummer al een rekening openen bij de bank. Met een F-nummer kun je dan uiteindelijk ook een BankID aanvragen.

Een BankID wil je graag hebben, want het maakt het allemaal een stuk makkelijker. Hiermee log je in op websites van de overheid, kun je vipps aanmaken (soort tikkie), kun je gemakkelijker een auto op je naam laten zetten, etc..

Vaak zeggen banken dat het pas na 6 maanden of zelfs een jaar kan. Ze willen dan zien of je krediet opbouwt en zo. Wij konden met een contract voor onbepaalde tijd en een beetje doortastendheid binnen een maand een BankID aanvragen. Je gaat nog ouderwets langs bij de bank met al je papieren 😊 (op afspraak).

7. Taalcursus

Start thuis met bijvoorbeeld de app Duolingo.

Wij hebben goede ervaringen met www.noorsonline.com, indien je in Nederland al lessen wilt volgen.

Een cursus in Nederland kan oplopen tot €60 per uur terwijl in Noorwegen de kosten €10-€20 per uur zijn in je plaatselijke gemeente. Je krijgt tijdens de taallessen ook enorm veel leerzame stof over Noorwegen zelf.

De meeste kommuner in Hallingdal organiseren een språkkafe (taalcafe). Dit doen ze meestal bij de vrijwilligerscentrale. Een aantal vrijwilligers schuiven aan en onder het genot van een kopje koffie oefen je je Noors door te praten met elkaar. Echt een aanrader!

Noorwegen is het land van 1001 dialecten. Als je denkt via je app of cursus heel wat te kunnen, valt dit enorm tegen op straat. Het kan aanvoelen alsof je het nooit gaat verstaan. Maar je zult merken dat binnen enkele maanden ineens van de een op andere dag de knop in je hoofd omgaat, en je ineens bijna alles verstaat en begrijpt. En je eigenlijk niet begrijpt waarom je het eerder niet kon verstaan. Het komt goed!

Samenvatting handige websites:

www.hallingdal.no (informatie over de regio, werkgelegenheid, onderwijs e.d.)

www.norsk.nl (Alle info en hulp bij emigratievragen, maar in onze ervaring soms wel wat gedateerde info).

www.svin.nl (vertaal & informatie bureau voor Nederland-Noorwegen)

www.udi.no (woon en werkvergunning)

www.skatteetaten.no (belastingdienst en bevolkingsregister/f-nummer)

www.vegvesen.no (Noorse ANWB)

www.hkdir.no (voor het laten waarderen van je diploma)

www.helsedirektoratet.no (voor zorgpersoneel, goedkeuring diploma)

www.finn.no (Soort Noorse marktplaats maar je vind er ook huizen, werk etc.).

www.uvw.nl/particulieren/internationaal/ (informatie over uitkering en verhuizen naar buitenland)

www.arbeidsplassen.nav.no, www.finn.no en www.jobbihallingdal.no (voor het vinden van een baan)

www.finn.no, www.medicarrera.com en www.dignusmedical.no (voor het vinden van een baan in de zorg).
www.vertreknl.nl (Website/magazine over emigratie. Check ook Nordic Days 19-20 oktober 2024)
www.expatriates.com (tips maar ook speciale bijeenkomsten emigranten wereldwijd)
www.verhuizennaarnoorwegen.nl, www.maximovers.nl, www.drenttransport.nl, www.derksen.nl , www.khz-movers.com. (verhuizbedrijven).

Boekentips:

Thuis in Noorwegen, emigranten vertellen. Jeannet Appelo
Cultuur bewust Noorwegen – Een leidraad voor gewoonten & etiquette

Beide boeken zijn gedateerd, zeker 15-20 jaar oud. Er is enorm veel veranderd in de tussentijd qua cultuur en gedrag. Maar desondanks geven deze boeken wel een handig beeld.

Overige tips:

In Noorwegen zijn ze niet zo assertief en snel zoals we over het algemeen gewend zijn in Nederland. Wees zelf actief in navragen hoe het ervoor staat.

Prijsverschillen zijn enorm groot tussen nieuw en gebruikt. Dit is in Nederland uiteraard ook maar de "kloof" is hier veel groter. Het kan interessant zijn om te zoeken naar huizen/auto's/spullen die al enigszins "op leeftijd" zijn maar vaak nog in heel goede staat zijn.

Privé bijsparen voor je pensioen is geadviseerd aangezien je een onderbreking hebt in opbouwen door de emigratie. In Noorwegen begin je weer vanaf 0 met opbouwen.

Indien een website geen Engelse vertaling functie heeft. Dan kan Google je helpen, klik met je rechtermuisknop op een willekeurige plek op de desbetreffende website en kies (redelijk onderaan het lijstje) voor vertalen. Je kunt praktisch elke taal kiezen. De vertaling is soms vreemd maar over het algemeen leesbaar.

